

נייעסן, באריכטן, אנטוויקלונגען און היסטאריע פון
מוסדות יטב לב דרבינו יואל בארה"ק
 לצדקת רבי מאיר בעל הנס

גליון א'

בקודש חזיתך

ארויס געגעבן דורך הנהלת מוסדות יטב לב בארה"ק

שבת מברכין החודש טבת • שנת תש"ע לפ"ק

אונזערע רבי'ס

זיקוקין דגורא, קורצע און בליציע ווערטער פון רבוה"ק
 איבערן חוב און זכות פון שטיצן מוסדותינו הק

אונזער

הייליגע צדקה

רייכער אפהאנדלונג

איז

מעות ארץ ישראל

לצדקת
 רבי מאיר
 בעל הנס

ראשית ממלכתו

הערץ פרידלאן

בטב ירושלים | ומציון יסעדר | עמוד התורן

אינפארמאטיווער קאלום איבער אנגייענדע אקטיוויטעטן
 אינערהאלב די הייליגע מוסדות בארה"ק ובארה"ב

מיטן

ערשטן חודש'ליכער גליון "בקודש חזיתך" וואס כשמו כן הוא, איז דער ציל פון דעם גליון צו געבן א נאנטערן "בליק" איבער דאס "הייליגסטע" וואס מיר אנט'ש תלמידי וחסידי סאטמאר פארמאגן, אונזערע מוסדות אין ארה"ק "מוסדות יטב לב".

ארויסצוגעבן אן "אויסגאבע" קען האבן פארשידענע מאטיוון און צילן. זעט מען אין געשעפט א וועקענטליכע אויסגאבע, ווייסט מען אז דער ציל איז צו באריכטן כסדר'דיגע אידישע און וועלטליכע נייעסן. טרעפט מען א חודש'ליכע אויסגאבע, פארשטייט מען עס איז געצילט אויף פארשידענע ארטיקלען און אפהאנדלונגען. שטויסט מען זיך אן אויף די טישן אין די בתי מדרשים אין א ספעציעלע אויסגאבע, פארשטייט מען גלייך אז די ארויסגעבער פון די אויסגאבע האלטן אצינד נישט ווייט פון אן אקציע וואס וועט דורכגעפירט ווערן לטובת א געוויסן מוסד, און לכבוד דעם ווערט די אויסגאבע ארויסגעגעבן.

אנדערש איז דער נייער גליון "בקודש חזיתך" וועלכע הייבט אן צו ערשיינען די היינטיגע וואך, "שבת חנוכה א'" ו"שבת מברכין החודש טבת" און וועט בעזחש"ת ערשיינען דורך מוסדותינו הק' מוסדות יטב לב מדי חודש בחדשו, אן קיין איינס פון די דערמאנטע צילן. מוסדות יטב לב האלטן אצינד נישט ספעציעל פאר סיי וועלכע אקציע, און האט אויך נישט קיין אינטרעסע צו באריכטן וועלטליכע נייעסן אדער צו בארייכערן די מוחות מיט לענגערע מאמרים.

"בקודש חזיתך" האט אבער יא פאר זיך א הייליגן און וויכטיגן ציל. "מוסדות יטב לב" איז כהיום יום דער צענטראלסטער מוסד, וואס איז מאחד און מקשר אנט'ש פון דארהי אין ניו יארק און פון איבער דער גארער וועלט. עס איז נישט דא נאך אזא הייליגע מוסד ווי "מוסדות יטב לב" וואס זאל ציען די אינטרעסע און שטיצע פון אלע אנט'ש אן אויסנאם.

און עס איז פארשטענדליך ביז גאר. פון קינדווייז אן ליגט אונז איינגעקריצט אין די בינער דער הייליגער פייער וואס האט במשך כל הדורות געטליעט אין די הערצער פון אידן תושבי חו"ל פאר די צדקה קדושה פון "צדקת רבי מאיר בעל הנס". אידן האבן געשפירט פאר א פליכט און זכ' זיך אפצושפארן דאס ביסן פון מויל, כדי צו קענען מחזק זיין די צדקה פון "מעות ארץ ישראל" און שטיצן די מושקע פון די ארץ ישראל'דיגע מוסדות.

כהיום יום איז עס "מוסדות יטב לב" דער מוסד קדוש וואס טראגט אויף זיך דעם הייליגן חותם פון "צדקת רבי מאיר בעל הנס" און ווי מיר הערן כסדר פון כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אז אויף אנט'ש ליגט דער הייליגער פליכט, מחזק צו זיין דייקא אונזער צדקה פון רבי מאיר בעל הנס, ווי עס

אונזער

פון אונזער פון אומעטום, וועלכע פאראינטרעסירן זיך, ווילן וויסן און זוכן צו האבן א ידיעה איבער אלעס וואס הערט זיך אין אונזערע מוסדות, סיי צו הערן וואס עס קומט היינט פאר בין כותלי מוסדותינו הק' אין ירושלים און אין בני ברק, און נאך מער זיך צו דערווייטן פרטים און היסטאריע איבער דער התייסדות פון אונזערע הייליגע מוסדות.

וכדי לרוות הצמאון פון אונזער הייבן מיר אן ארויסצוגעבן דעם חודש'ליכן גליון, וועלכע וועט מדי חודש נאכדעם אנטהאלטן רייכפולע אפהאנדלונגען, סיי איבערן הויז און סיי איבערן עבר פון אונזערע הייליגע מוסדות בפרט, און פון "צדקת רבי מאיר בעל הנס" בכלל, אזוי ארום אנצוהאלטן דעם כסדר'דיגן אזוי שטארק-ארויסגעקוקטן קשר צווישן אונזערע מוסדות אין די תומכים חשובים.

והאמת ניתן להיאמר, אז די פריערדערמאנטע ווערטער "מיר האלטן אצינד נישט פאר קיין ספעציעלע אקציע" איז ווייט נישט קיין אמת, ווארום עס איז דורכאויס דעם גאנצען קיילעכיקן יאר קיינמאל נישט פארהאן אזא צייטן ווען מיר זאלן קענען הייבן די הענט, און זאגן "די" מיר נעמען שוין נישט קיין נדבות... נישט אומזיסט האבן מיר אויסגעקליבן דעם זמן פון "שבת מברכין" אלס די צייט ווען אונזער גליון זאל ערשיינען יעדן חודש, וואס אין די צייט וואס די ווערטער "ראש חודש... יהי ביום וכו'" וואס מען זאגט אום שבת מברכין, באדייט אין אלגעמיין בלויז דאס אז אין יענעם טאג וועט מען זאגן הלל און דאווענען מוסף, האט דאס פאר אונז א פיל טיפערן דערהער. עס באדייט פאר אונז הנהלת המוסדות אז נאכאמאל האבן מיר דעם שווערן עול פון האבן געשאפן ביז דעמאלט דער פאנטאסטישער סומע פון גאנצע \$120,000 כדי צו קענען שיקן די רעגעלמעסיגע תמיכה פאר אונזערע מוסדות הק' אין ירושלים און אין בני ברק.

מיר האפן דעריבער שטארק, אז דער גליון וועט טאקע דינען דער טאפעלסטער ציל, סיי מחזק צו זיין דעם קשר צווישן אונזערע תומכים, און סיי אלס מזכרת נצח, צו דערמאנען ווי שטארק מיר זענען שטענדיג אנגעוויזן אויף די "צדקת רבי מאיר בעל הנס" וואס אונזערע זענען מנדב לטובת מוסדותינו הק'.

ווי די ליינער וועלן אליינס זען, איז דער ערשטער גליון שוין אנגעפילט מיט א גאר רייכן תוכן, סיי פונעם הויז און סיי פונעם עבר פון אונזערע הייליגע מוסדות. אבער יודער ממה שכתוב יש כאן, האבן מיר נאך אין באזיך א ריי מיט גאר רייכע ארטיקלען און אפהאנדלונגען, וואס איז ארויסגעפאלן פונעם איצטיגן גליון, און וועט בעדהשי"ת ערשיינען אין די גליונות פון די קומענדיגע חדשים.

וחפץ ה' בידיו יצליח צו קענען אנגיין מיט דער עבודת הקודש, צו זיין די ריכטיגע שלוחים להולכה, איבערצוגעבן פאר אונזערע מוסדות, די נדבות וואס אונזער שטענדיג דאך פאר די מוסדות, און גלייכצייטיג צו זיין די שלוחים לקבלה, מקבל צו זיין די הויפטנס מיט השפעות טובות, ישועות ורפואות בכלל ובפרט אויף וואס אונזערע זענען אנגעוויזן און קוקן ארויס געהאלפן צו ווערן דערמיט בזכות החזקת מוסדותינו הק'.

בברכת א פרייליכן חנוכה און ליכטיגן חודש

הנהלת המוסדות

איז געווען איינגעפירט אין אלע דורות, אז יעדער איד האט מחזק געווען די אייגענע פושקע פון רבי מאיר בעל הנס, די פושקע וועלכע האט געשטיצט און מחזק געווען די אידן אין ארץ ישראל מיט וועמען מען האט געהאט א שייכות מאד ומקדם.

וכדברים האלה זענען אונזער אלעמאל געווען רגיל צו הערן מפהם ומפי כתבם פון רבוה"ק מסאטמאר, מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע און מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, וועלכע פלעגן בכל עת מצוא ארויסברענגן דעם חוב החזקת מוסדותינו הק', ערוונענדיג אז שטיצן דארף מען טאקע אלע מוסדות, אבער בראש וראשון דארף מען שטיצן מוסדות יטב לב וואס איז "קודש קדשים".

אונזערע הסרים למשמעתם ולדעת תורתם הבהירה, האלטן זיך טאקע דערצו מיט א פעסטקייט, און ווייטן אז צו שטיצן אונזערע הייליגע מוסדות "יטב לב" איז סיי א פרויעליגע און סיי א פליכט וואס ליגט אויף יעדן איינעם צוגלייך. והיינו טעמא וואס מיר הערן כסדר צוריק אזא שטארקן פארלאנג

כהיום יום איז עס "מוסדות יטב לב"

דער מוסד קדוש וואס

טראגט אויף זיך דעם הייליגן

חותם פון "צדקת רבי מאיר

בעל הנס" און ווי מיר הערן

כסדר פון כ"ק מרן רבינו

הגה"ק שליט"א אז אויף

אונזער ליגט דער הייליגער

פליכט, מחזק צו זיין דייקא

אונזער צדקה פון רבי מאיר

בעל הנס, ווי עס איז געווען

איינגעפירט אין אלע דורות, אז

יעדער איד האט מחזק געווען די

אייגענע פושקע פון רבי מאיר בעל הנס,

די פושקע וועלכע האט געשטיצט און

מחזק געווען די אידן אין ארץ ישראל מיט

וועמען מען האט געהאט א שייכות מאד

ומקדם.

א ווארט פון אונזערע רבי'ס

זיקוקין דנורא, קורצע און בליציגע ווערטער פון רבוה"ק
איבערן חוב און זכות פון שטיצן מוסדותינו הק'

זיי זשע מוחל עפן אויף דיין האנט און קוק דערויף....

ביי איינע פון די דינערס פאר די מוסדות הקדושים, האט איינער פון די עסקנים געזאגט פארן רבין זי"ע אז פלוני אלמוני, א היימישער נגיד, גיט כך וכך. טאקע א שיינעם סכום, אבער נישט דאס וואס מען וואלט געקענט ערווארטן פון אים אז ער זאל געבן פארן רבין'ס מוסדות.

האט דער רבי געפרעגט דעם עסקן: פארוואס גיט ער נישט מער? האט יענער עסקן געענטפערט אז ער האט די זעלבע שאלה געפרעגט דעם נגיד, און יענער האט אים געענטפערט אז דאס איז דער סכום וואס ער גיט פאר אלע מוסדות. און עס זענען דא אסאך מוסדות וואס ער דארף געבן געלט, דעריבער קען ער נישט געבן מער. ער גיט פאר יעדן אייניג, און ער קען נישט הייבן דעם סכום פארן רבין'ס מוסדות.

האט דער רבי געזאגט פאר יענעם עסקן: זאג דעם איד אז ער איז נישט גערעכט. אמת, מען דארף געבן פאר אלע צדקות, מען דארף יעדן שטיצן, אבער נישט אלע צדקות זענען גלייך. עס זענען דא צדקות וואס זענען אן אויסנאם און זיי דארפן זיין נענטער צו הארץ פונעם מענטש.

דאס זעהן מיר פון די תורה, האט דער רבי ממשיך געווען זיין שמועס. אין די תורה שטייט א פסוק: "לא תאמץ את-לבבך ולא תקפץ את-ידך מאחזיק האביון. כי-פתח תפתח את-ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו". האט דער רבי מדייק געווען. וואס איז דער לשון הפסוק: "פתח תפתח", פארשטייט זיך אז ווען איינער גיט צדקה, עפנט ער די הענט. און וואס שטייט דער לשון דאפלט. נאר דער תירוץ איז: ווען א מענטש האלט פארמאכט די האנט, זענען אים אלע פינגער אויס די זעלבע. אלע זענען גלייך. אייניג הויך. אבער ווען מען עפנט אויף די הענט, דאן זעט מען אז עס זענען פאראן פארשידענע ערליי פינגער. עס איז דא א לענגערע פינגער, און א קורצערע פינגער.

דאס זעלבע איז ביי צדקה - האט דער רבי ממשיך געווען. א מענטש דארף וויסן אז אין צדקה איז דא פארשידענע מדגות, נענטערע און ווייטערע. דאס זאגט דער פסוק: "פתח" ווען דו האלטסט ביים עפענען די הענט צו געבן צדקה. דאן "תפתח" עפן די האנט און גיב א קוק דערויף. וועסטו זען אז עס זענען דא פארשידענע פינגער... דאס זעלבע זאלסטו טאן ביי צדקה... ס'איז דא פאר וועמען מען דארף געבן מער, און ס'איז דא פאר וועמען ווייניגער.

דער פעטער וועט נישט פארגעסן פון אונז

איינע פון די גרויסע זאכן וואס דער רבי האט אונז געלערנט, און דערקענט זיך אויף יעדן פון דעם רבין'ס חסידים, און איז באקאנט איבעראל, אז סאטמארער חסידים צייכענען זיך אויס מיט די מידה טובה פון צדקה, ווייל אזוי האט אונז אויסגעלערנט דער רבי ז"ל. און זיינע ווערטער זענען אונז מחייב מער ווי די ווערטער פון א טאטן. היינט איז מיר זענען זיך צוזאמענגעקומען שטיצן די מוסדות הקדושים וואס דער רבי האט מייסד געווען אין ארץ ישראל נאך די מלחמה, דארפן מיר אריין טראכטן אין די השתלשלות הענינים, אז ווען דער רבי זי"ע בלייבט ווען דארט וואוינען, וואלטן די דארטיגע מוסדות געבליט און געוואקסן. אבער מיר האבן געזען אז דער רצון ה' איז געווען ער זאל קומען אהער כדי ער זאל דא בויען מוסדות הקדושים און א קהלה קדושה, און ער האט זייער שטארק מצליח געווען דא. דעריבער דארפן מיר שטיצן די דארטיגע מוסדות, ווייל נאר דא דאנק דעם האבן מיר זוכה געווען צום רבין ער זאל זיין דא מיט אונז.

מיר ווייסן דאך אז די מוסדות הקדושים אין ארץ ישראל זענען אים געגאנגען עד דכדוכה של נפש. טראץ דעם וואס אויך דא איז דער מצב נישט אזוי גוט עקאנאמיש, דאך וועלן מיר שטיצן די דארטיגע מוסדות, בכל תוקף ועוז, אזוי ווי דער רבי האט אונז געלערנט.

אין בין זיכער אז אזוי וועט דער פעטער נישט פארגעסן פון אונז, און ער וועט משפיע זיין ממרום מיר זאלן געהאלפן ווערן מיט בני חיי מזוני רוחי.

(רבינו בעל ברך משה זי"ע, א נשא תשמ"א במסיבה להחזקת יטב לב)

הייליגע צדקה

רייכער אפהאנדלונג
איז

מענות ארץ ישראל

לצדקת
רבי מאיר
בעל הנס

דאס אז די אידן פון ארץ ישראל זאלן זיך מתפרנס זיין פון די חלוקה געלט וואס ווערט צו זיי געשיקט פון די בני חוץ לארץ, איז גאר א פריע זאך. מען צייגט דאס שוין אן נאך אויף די צייטן פון די אמוראים, ווי מען זעט אין תלמוד ירושלמי. אבער דאס איז זיכער אז אין די צייטן פונעם רמב"ן זי"ע, וועלכער איז ארויף געקומען קיין ארץ ישראל מיט עטליכע תלמידים, איז דאס שוין לאנג געווען איינגעפירט.

די תלמידים פון רמב"ן האבן זיך ערנעהרט פון די געלט וואס די בני מצרים, ארם צובה, און דמשק האבן זיי געשיקט. דעריבער איז טאקע דא וואס זאגן אז דאס וואס מען רופט די צדקה פושקע פון "רבי מאיר בעל הנס" מיטן נאמען "רמב"ן" איז אויפן נאמען פון רמב"ן. אבער דאס איז נישט אמת, ווייל די ראשי תיבות פון רמב"ן איז: ר'בי מ'איר ב'על הנס. עס איז אבער מעגליך אז די וואס האבן עס געשריבן בראשי תיבות, האבן עס געטאן דערפאר ווייל דער רמב"ן האט פריש מייסד געווען די פושקע, דעריבער האבן זיי עס במכוון געשריבן בראשי תיבות, וואס אזוי ווערט זיין נאמען אויך דערמאנט דערין.

ווען דער רמב"ן איז געקומען קיין ארץ ישראל, איז עס געווען א פוסט לאנד, כמעט אן קיין איינוואוינער און גאר ווייניג אידן. אין ירושלים עיר הקודש האט ער באגעגנט נישט מער ווי צוויי אידן, וועלכע האבן דארט געלעבט אין גרויס נויט.

ערשט יארן שפעטער, בערך מיט פינף הונדערט יאר צוריק, ווען עס איז פארגעקומען דער גירוש שפאניע, זענען קיין ארץ ישראל אנגעקומען מאסן אידן און צווישן זיי גדולי עולם. עס זענען צווישן אנדערן אנגעקומען די הייליגע גאוונים וקדושים: דער בית יוסף; רבי לוי בן חביב דער מהרלב"ה, וועלכער איז געווען רב אין ירושלים עיר"ק; דער רדב"ז; דער מהר"י ב"ר; דער רמ"ק רבי משה קארדינאלי; רבינו שלמה אלקבץ, דער בעל לכה דודי; דער ארי"ה הקדוש, און נאך און נאך, זי"ע. עס איז געווארן א סאטבילער איינגעפירטער ישוב.

דאן איז דער ענין פון "כוללים" און "חלוקה" געווארן א פארפעסטע געטעלעכע שטייגער, וואס האט זיך גענומען פארשפרייטן מער און מער.

פון יענער צייט טרעפן מיר שוין בריוון וואס די בני ארץ ישראל האבן געשיקט פאר די בני חוץ לארץ, איבער די שטיצע וואס זיי שיקן קיין ארץ ישראל. אדער איז דאס דאנק בריוו, אדער בקשה בריוו. זיי בעטן זיך מען זאל זיי שיקן מער, אפטער, שנעלער, און אזוי ווייטער.

איינע פון די באקאנטע בריוון איז וואס עס האט געשריבן דער של"ה הקדוש זי"ע, וועלכער האט זיך באזעצט אין צפת נאכדעם וואס ער איז געקומען קיין ארץ ישראל פון פראג.

שפעטער, ווען די בריוון מיט די בקשות אז מען זאל שיקן געלט, האבן שוין נישט געהאט די ריכטיגע השפעה ווי עס דארף צו זיין, און די תמיכה האט זיך אפגעשוואכט, האט מען אנגעהויבן צו שיקן שליחים, וועלכע מען האט גערופן שד"ר "שליחי דרבנן".

די שדרי"ם זענען געפארן מער לעיר וממדינה למדינה, צו זאמלען געלט פאר די לומדי תורה אין ארץ ישראל. צווישן די שדרי"ם זענען געווען גדולי הדור, מאורי אור. די גרעסטע גדולים בתורה פון ארץ ישראל זענען געווען שדרי"ם. צווישן זיי איז געווען: מהר"ש אבוהב, רבי משה זכות, רבי חיים אבועלפיה, און דער בארימטער פון זיי איז געווען דער חיד"א.

- פארזעצונג קומט א"ה -

ראשית ממלכתו

הארץ פרידלאן

עפיזאדן, שטריכן, היסטארישע געשענישן פון דער גרינדונג פון דעם ערשטען און הייליגסטן מוסד בממלכת סאטמאר

פארוארט

עס איז

שון ברייט באקאנט פאר יעדן, אז די מוסדות יטב לב איז געגרינדעט געווארן דורכן רבין זי"ע זעלבסט, ווען ער האט געוואוינט אין ארץ ישראל אין יאר תש"ז, גלייך נאכדעם וואס ער איז אנגעקומען אהין פון שווייץ, וואו ער האט געוויילט א קנאפע יאר, פון ווען ער איז ארויסגעקומען בניסי ניסים, פון אונטער די הענט פון די דייטשע רשעים ימ"ש, וועלכע האבן געוואלט פארטיליגן דעם גאנצן כלל ישראל.

עס איז אויך באקאנט די אויסערגעווענליכע מסירות נפש וואס דער רבי זי"ע האט געהאט פאר די מוסדות, סיי ביים אנהייב, ביים גרינדן, ווען ער האט נאך נישט געהאט נעבן זיך קיין מנין אידן וואס זאלן קענען געבן געלט דאס אויפצוהאלטן, און דער רבי האט זיך פאר'חובות'ט ביז איבערן קאפ, און געמוזט ארויספארן קיין חוץ לארץ שאפן געלט אפצוצאלן די חובות, און קענען ווייטער אנגיין.

אן עקסטערע פרשה איז דער פאקט אז דער רבי איז געווען אזוי שטארק פאר'חובות'ט, אז מען האט אים נישט געוואלט ארויסלאזן פון לאנד, מורא האבנדיג אז אפשר וועט ער נישט צוריק קומען מיטן געלט.... עס האט געמוזט איינער קומען האפטן פארן געלט. א פרשה וואס מיר וועלן באשרייבן בהמשך פון די גליונות.

עס געדענקט זיך נאך גוט, מיט יארן צוריק. ביי די מסיבה פון כ"א כסלו, די יום הצלה פון רבי'ן, האט דער הרה"ח ר' לייביש לעפקאוויטש ז"ל, (וועלכער איז, אגב, געווען איינער פון די ערשטע מיטגלידער פון הנהלת יטב לב אין ארץ ישראל, ווי מיר וועלן דערציילן בהמשך, באגלייט מיט דעקומענטן), געשילדערט אביסל די זכרונות פון יענע יארן. האט ער זיך אויסגעדריקט אז ער געדענקט דעם רבי'ן ווען ער איז געווען א "מלך עליון" (אין דערהיים אין סאטמאר און אויך שפעטער דאהי אין אמעריקע), אבער ער געדענקט אויך דעם רבי'ן ווען ער איז געווען א "מלך אביון". (געמיינט די ערשטע יאר אין ירושלים עיה"ק נאכן גרויסן חורבן, ווען דער רבי האט נישט געהאט קיין פינאנציאלע מיטלען אויסצוהאלטן זיין אייגענעם שטוב, ער האט זיך געמוזטשעט אויף יעדן טריט און שריט), און דאך האט ער זיך אריין געווארפן אין דער ארבעט, מעמיד צו זיין א לביון של מלך, און פלטרין של מלך. אויפשטעלן די מוסדות יטב לב, פאר די פליטים וואס קומען איצט אן, און פאר די יתומים וואס זענען לעבן געבליבן נאכן גרויסן חורבן.

בימים ההם, אין יענער צייט איז דעם רבי'ס מצב געווען איום ונורא. עס האט דערציילט א איד וואס האט געדענקט דעם רבין פון דער אלטער היים. ער האט געדענקט ווי דער רבי איז געווען דער אמת'ער "מלך בישראל". מאן מלכא, רבנו. ער האט געקענט דעם רבי'ס מלכות'דיגע צורה, זיין הייליגן געשטאלט וואס האט תמיד געלאכטן מיט א הייליגע ליכטיגקייט. און ער האט געדענקט דעם רבי'ס מלכות'דיגע קליידונג, זיין שטענדיג ציכטיגע בעקיטשע, וכדומה, און ווען ער איז געקומען קיין ארץ ישראל נאך די מלחמה, האט ער דערזען דעם רבין מיט אן אפגעריבענע בעקיטשע, וואס איז בכלל נישט געווען לכבודו. האט ער זיך ממש צוויינט צו וואס פארא מצב מען איז אנגעקומען.

און דאך, טראץ דעם וואס דער רבי האט נישט געהאט קיין מעגליכקייט צו קויפן א געהעריגע בעקיטשע פאר זיך, האט ער אלעס געלייגט אין די זייט, און געשאפן די מוסדות יטב לב, אינזענען האבנדיג די צובראכענע פליטים, די נצרכים וואס דארפן מען זאל זיי העלפן טרעפן א שטיקל ברייט צו שטילן דעם הונגער.

אט די געשיכטע וועלן מיר שילדען אין דעם דאזיגן רובריק, און ווער עס האט עפעס צו דערציילן וועגן די דאזיגע היסטאריע און קען אונז ביייהילפיג זיין, בעטן מיר אים, ער זאל זיך מיט אונז פארבינדן כדי די פאקטן זאלן ארפגעשריבן ווערן למען בנינו ודורותינו.

ווען דער רבי איז ארויסגעקומען מעמק הבכא, נאכן מיטמאכן כמעט א האלב יאר אונטערן דייטשן שטיוול, איז ער געווען צובראכן און צוקלאפט, פון די גרויסע אבידה וואס דער כלל ישראל האט געליטן. אזוי אויך זענען הונדערטער טויזנטער אידן געווען צוקלאפט פון זייער אייגענע אבידה'ס וואס זיי האבן פארלוירן עלטערן, געשוויסטער, קינדער און אזוי ווייטער. אבער די פרייליכע ידיעה וועגן די הצלה פון הייליגן רבי'ן זי"ע וואס האט זיך בליץ שנעל פארשפרייט פון איין עק וועלט צום אנדערן, האט אריינגעברענגט א געוואלדיגע התחזקות. דער דערשלאגענער כלל ישראל, צעבראכן לשברי שברים צעריסן און צעפליקט אויף שטיקער, דער פאר'אבל'טער פאר'יתומ'טער דור וואס האט מיט איין קלאפ פארלוירן דאס בעסטע און דאס שענסטע, סלתה ושמנה פון כלל ישראל - גאונים וקדושים צדיקים וחסידים זענען פארברענט געווארן אלס קרבנות עולות תמימות פארן באשעפער - די רעסטלעך איבערגעבליבענע אידן וועלכע

זענען געווען צעזיט און צעשפרייט אין ארבע כנפות תבל האבן באקומען א פרישן גייסט, א ניי חיות. בלויז די ידיעה אז רבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע האט זיך ארויסגערטעוועט פון די נעגל פון די רשעים האט אויפגעלעכט די שארית הפליטה, די עצמות היבשות וועלכע זענען געווען אויפן שוועל פון יאוש, טראכטענדיג אז אלעס איז חלילה פארלוירן,

האבן צוריק באקומען פונקן פון האפענונג.

אפילו אידן וועלכע האבן קיינמאל פריער נישט געזען דעם רבי'ן זי"ע, אידן אין ווייטע מדינות וואס האבן נאר געהערט וועגן אים, זענען אריין אין עקסטאז פון שמחה. כלל ישראל האט געפילט אז רבינו הקדוש איז דער שליח פון די השגחה עליונה אויפצולעבן און פונדאסניי אויפבויען דעם חרוב געווארענעם כלל ישראל. ערליכע אידן פון אלע קרייזן און שיכטן אין די מדינות וואו עס האבן זיך געפונען ארטאדאקסישע אידן האבן דערשפירט אז פון הימל האט מען איבערגעלאזט דעם מלאך מושיע רבן ומושיען של ישראל. די צעבראכענע גלידער פון אידישן פאלק האבן געוואוסט אז כל זמן עס קלאפט דאס הארץ, דער צדיק הדור וואס איז דאס הארץ פונעם דור געפינט זיך צווישן אונז, איז נאך פאראן א האפענונג.

דער רבי איז געווען כמעט א יאר צייט אין שווייץ און ער האט געזוכט א וועג ווי אזוי ארויסצופארן. באמת איז דער אויסדרוק "זוכן א וועג ארויסצופארן" נישט אזוי פונקטליך. ווייל ארויסצופארן האט מען נישט געדארפט זוכן קיין וועג, די שווייצער האבן גערן ארויסגעלאזט, דער פראבלעם איז געווען אז מען האט נישט געהאט ווער עס זאל אריין לאזן.

די אמעריקאנער האבן נישט אריין געלאזט, און קיין ארץ ישראל האט דער רבי אויך נישט געקענט פארן, טראץ דעם וואס ער האט געהאט א סערטיפיקאט.

דער אמת איז דאך אז דער רבי ז"ל האט שוין געהאט באקומען א סערטיפיקאט צו קענען פארן קיין ארץ ישראל ווען ער האט זיך נאך געפינען אין קלויזנבורגער געטא. אבער ווען דער רבי איז אנגעקומען קיין שווייץ, האט די ארויסגעגעבענע סערטיפיקאט פארלוירן איר ווערט. דעריבער האט ער געמוזט ווארטן ביז ער באקומט א פרישע.

אבער דאס איז אים נישט אזוי לייכט אנגעקומען, ווייל די אלע ארגאניזאציעס אין וועמענס הענט עס איז איינגעשטאנען דאס אויסטיילן די סערטיפיקאטן זענען געווען קעגנער פארן רבי'ן. דער רבי שרייבט דערפון אין זיין ספר ויואל משה (מאמר שלש שבועות סימן קי"א): "די ציונים וועלכע האבן פארפיגט אויף די באגרעניצטע צאל וויזעס וואס די ענגלענדער האבן אויסגעטיילט יערליך צו

קענען פארן קיין ארץ ישראל, האבן נישט געוואלט געבן קיין סערטיפיקאטן נאר פאר דעם וואס גייט אין זייערע וועגן און האלט פון זייער שיטה. די שיטה פון ציונות וואס איז מינות און כפירה רחמנא ליצלן. ווער עס האט געוואלט פארן קיין ארץ ישראל האט געדארפט זיך חנפ'ענען צו זיי און צו זייערע וועגן". דעריבער האט מען זיך גענומען ווארטן מיט געדולד. אבער דא האט זיך אנגערופן די שווייצער רעגירונג און זיך גענומען

דרוקן אז מען זאל זיך וואס פריער טרעפן אן ארט וואו מען וויל פארן, ווייל אין לאנד, דאס הייסט: דא אין שווייץ, קען מען נישט בלייבן.

די שווייצער רעגירונג האט פון דער ערשטער מינוט זייער נישט גערן אריינגענומען די אידישע פליטים. אפילו ווען זיי זענען אנגעקומען מיט די באן, האט זיי פארהאלטן ביים גרעניץ און זיך נישט צוגעכאפט צו די "אומגעוואונטשענע געסט". ערשט נאך אינטערווענץ האט די שווייצער רעגירונג אריינגעלאזט די טראנספארטן וואס האבן זיך קוים באוויזן צו באפרייען. אויך דאן איז געווען דער תנאי אז זיי קומען בלויז אריין אויף א קורצע צייט, און וועלן ווייטער פארן קיין ארץ ישראל. און איצט האט די שווייצער רעגירונג אנגעהויבן אויסאיבן א שטארקן דרוק אויף די פליטים אז מען זאל זיך געבן א ריר. עס איז אבער געווארן אן אנגעצויגענער מצב ווייל מען האט געמוזט באשליסן וואו דער רבי וויל גיין: קיין אמעריקע אדער קיין ארץ ישראל.

די לאגע איז געווארן ערנסטער ווען די שווייצער רעגירונג האט געמאלדן אז זיי פלאנט אריבערצופירן אלע

דער רבי אין שווייץ ארום גענומען מיט יתומים פליטי הגולה

לאדן וויסן דאס פאלגנדע:

ראבבי יואל טייטלבוים איז איינער פון די גרעסטע ראביי'ס פונעם אידישן גלויבן און איז געווען דער אויסדערוועלטער גייסטיגער פירער פאר די אידן אין אונגארן. ער איז באקאנט אלס דער גרעסטער פערזענליכקייט און תורה לערנער, און איז בארימט פאר זיין גרויס גאטס-פארכטיגקייט און רעליגיעזע אויפטוען.

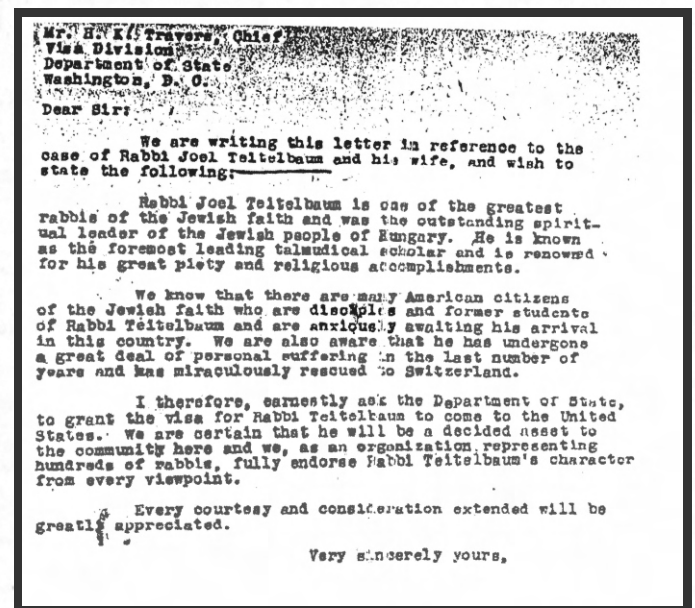
מיר ווייסן אז עס זענען דא פיל אמעריקאנער בירגער פונעם אידישן גלויבן וועלכע זענען געוועזענע תלמידים פון ראבבי טייטלבוים און ערווארטן שטארק זיין אנקום אין לאנד. עס איז אונז אויך באקאנט אז ער איז דורכגעגאנגען זייער פיל פערזענליכע ליידן אין די לעצטע יארן און איז וואונדערליך געראטעוועט געווארן קיין שווייץ.

אויך וויל דעריבער ערנסט בעטן די דעפארטמענט אויף סטעיט צו שענקען א וויזע פאר ראבבי טייטלבוים צו קומען צו די פאראייניגטע שטאטן. מיר זענען זיכער אז ער וועט זיין א באדייטנדער צוגאב צו די געמיינדע דא. מיר, אלס אן ארגאניזאציע וואס טוט פארשטעלן הונדערטער ראבבי'ס, זענען עדות צו ראבבי טייטלבוים'ס כאראקטער אין יעדן פרט.

יעדעס הילף פון אייער זייט וועט ווערן שטארק באגריסט.

א.ג. טרעס

(זעה דאקומענט בייגעלייגט)

אזוי האט מען פרובירט אויף נאך וועגן צו באקומען א וויזע פארן רבין, און עס זענען געמאכט געווארן פילע אונטערוועגן. די אלע שתדלנותן האט אנגעהויבן שאפן א פאזיטיוון רושם. די אמעריקאנער רעגירונג האט געגעבן צו פילן די עסקנים אז זיי זענען גרייט צו מאכן דאס מאל אן אויסנאם, און געבן פארן רבין א וויזע.

פארזעצונג

אין קומענדיגן

אויסגאבע אי"ה

עמוד התור

העכסט געלונגענע אקציע דורכגעפירט צום ערשטן מאל אין מאנסי

צום ערשטן מאל האבן אנ"ש תושבי עיר מאנסי יצ"ו געהאט די געלעגנהייט צו שטיצן מוסדותינו הק"י "יטב לב בארה"ק" ביי די "מגבית הראשונה" לטובת מוסדות יטב לב. לכבוד די ערשטע אקציע איז ארויס געקומען אורח הדגול הרה"ח הרב יקותיאל יצחק בראך שליט"א מנה"ר פון אונזער בני ברק'ער תלמוד תורה, וועלכער האט שבת אינדערפרי פארן ליינען, אויפגעטרעטן מיט גאר ווארעמארציגע דיבורים, ארויסברענגענדיג דאס נחיצות פון אונזערע הייליגע מוסדות, ווי שטארק די הנהלה סיי פון די דאזי, און נאך מער פון ארץ ישראל, מוטשעט זיך איבער די כוחות, צו קענען אהערשטעלן דעם גרויסן בודזשעט בלויז פון ריינע מקורות.

אין די נאכפאלגענדע טעג, האבן פילע אנ"ש אויסגענוצט די געלעגנהייט אפצוקויפן דעם זכות פון "החזקת מלמד" וועלכע איז היינט וועלט בארימט צווישן אנ"ש אלס דער מקור הישועות פאר אלע מיני ישועות והצלחות. אין רעזולטאט פון די ערשטע אקציע, איז מוטעם הנהלת מוסדותינו אויפגענומען געווארן דער חשוב'ער בנש"ק הר"ר יואל נפתלי ווייס שליט"א אלס מאנסי'ער עסקן לטובת מוסדותינו הק"י, פאר וועמען מען קען איבערגעבן נדבות, און אריינגעבן הזכרות וואס די קינדער זאלן מזכיר זיין בשעת מתפלל זיין פאר די תומכי מוסדותינו הק"י.

מאסן נשים צדקניות ביי "יטב לב פרויען פארטיי" אין קרית יואל און וויליאמסבורג

אין קר"י איז די פארטיי פארגעקומען מיטוואך פרשת לך אין קרית יואל, אין שטוב פון מרת בראך תחי' אשת הרה"ח ר' אברהם לייב הי"ו, וועלכע האט צוזאמען מיט אירע חשוב'ע קינדער תחיו, אריינגעלייגט איבערמדילעכע כוחות פאר די הצלחה פון די פארטיי. עטליכע וואכן דערויף, זונטאג פרשת תולדות איז אפגעהאלטן געווארן די "וויליאמסבורגער פארטיי" אין שטוב פון מרת ווייזער תחי' אשת הרה"ח ר' מנלי הי"ו, וועלכע האט אריינגעלייגט גרויסע כוחות פאר די הצלחה פון די פארטיי צוזאמען מיט אירע חשוב'ע קינדער תחיו, און מיט די הילף פון די נשים צדקניות וועלכע זענען באעהרט געווארן ביי די פארטיי, מרת אבערלענדער תחי' אשת הרה"ח ר' שמואל הי"ו יו"ר הנהלת מוסדותינו, מרת כ"ן תחי' אשת הרה"ח ר' הערשל הי"ו און מרת לאנדא תחי' אשת הרה"ח ר' מרדכי לייב הי"ו.

ביידע פארטיי'ס זענען פאררופען געווארן דורך הרבנית הצדיקת תליט"א און דורך הרבנית הצדיקת מסאטמאר-וויליאמסבורג תליט"א, וועלכע שטייען אין שפיץ פון די פארשידענארטיגע אקטיוויטעטן וואס ווערן כסדר דורכגעפירט דורכן פרויען פאראיין פון אונזערע הייליגע מוסדות.

ביי די פארטיי'ס זענען געצייגט געווארן גאר רייכע סליידס אויף אן ערליכן אויסגעהאלטענעם אופן, בלויז בילדער באגלייט מיט מוזיק און לידער, פארשטעלענדיג אונזערע הייליגע מוסדות זינט איר גרינדונג ביז צום היינטיגן טאג.

דורכאויס ביידע טעג וואס די פארטיי'ס זענען אפגעהאלטן געווארן אין וויליאמסבורג און אין קרית יואל, האט זיך אנגעזען די שטארקע שעצונג וואס אונזערע הייליגע מוסדות געניסן ביי יעדן איינעם, שפירענדיג פאר אזוי צו שטיצן די אור-אלטע צדקה פון "צדקת רבי מאיר בעל הנס" פאר וועלכע די באבעס און זיידעס האבן זיך אוועקגעגעבן דאס ביסן פון מויל.

מציון יסעדן

כתה ט' געביטן אויף "כתה מכינה לישיבה קטנה"

צום אנהייב פונעם נייעם יאר, שנת תש"ע לפ"ק האט די הנהלה רוחניות געהעכערט דעם סטאנדארט פון כתה ט', עס איבערבייטן אויף א כעין "ישיבה" אונטערן נאמען "כתה מכינה לישיבה קטנה".

פאר די הנהלת המוסדות מיינט דאס א פרישער עול פון גרעסערע הוצאות, כדי נאכצוקומען דעם פארלאנג, אויך איז אויפגענומען געווארן דער חשוב'ער מגיד שיעור הרה"ג רבי חיים הירש שליט"א, אין צוגאב צו די בני איצטיגע מגידי שיעור הרה"ג רבי נפתלי צבי בראדי שליט"א און הרה"ג רבי שמעון יואל בראך שליט"א מח"ס חלה תרימו.

גייסטרייכער סיום מסכת מגילה געפראוועט

די תלמידים פון די ישיבה קטנה האבן געפראווען א סיום מסכת מגילה וואס מען האט געענדיגט פארגאנגענעם יאר שנת תשס"ט אויף שיעור פשוט, און זיך דאס פארהערט ביי די חשוב'ע מרביצי תורה שליט"א אין די ישיבה.

דערביי האבן זיך אויך משתתף געווען די חשוב'ע עלטערן און זיידעס הי"ו צווישן זיי הרבנים הגאונים שליט"א: הרה"ג רבי יוסף בנימין הלוי וואונער שליט"א רב דקהל חסידים-אלעד, הרה"ג רבי אלי' וואלף יאקאב שליט"א אב"ד ראשון לציון, הרה"ג רבי משה מנחם כהנא שליט"א רב דביהמ"ד אוהל יהושע, הרה"ג רבי משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א אבד"ק סעקעלהיד, ובראשם הגה"צ ראש ישיבתנו הק' שליט"א אין בני ברק. אויך האבן זיך אנגעזען די חשוב'ע חברי הנהלת מוסדותינו הק' ופני וחשובי העדה, וביניהם דער מסירת נפש'דיגער מנהל המוסדות הרה"ח הר"ר משה חיים ווייס שליט"א, הרה"ח הישיש הרב ר' משה יעקב ראטער שליט"א מחשובי וקני"ש בבני ברק און נאך.

דרינגענדע אסיפת הורים אפגעהאלטן מיט גרויס הצלחה

א העכסט דרינגענדן "אסיפת הורים" איז פארגעקומען ביי וועלכע מען האט געהערט א גאר וויכטיגע דרשה בעניני חינוך פון דעם יחיד מומחה בעניני חינוך, הגה"צ רבי אברהם כהנא שליט"א האדמו"ר מספינקא-בית שמש, וועלכער האט ארויס געברענגט פאר די עלטערן די גרויסע אחריות וואס מען האט ארויפגעלייגט אויף די היינטיגע טאטעס פון קינדער, מחנך צו זיין קינדער אין אזא שווערע וועלט וואס מען לעבט היינט לידער, און ווי שטארק נויטיג עס איז נאך מער ווי אלעמאל, אנצוהאלטן א פעסטן קשר מיט די טייערע קינדער שיחיו. די רייכע דרשה האט שטארק עושה רושם געווען צווישן די חשוב'ע פארוואלטער.

גלייכצייטיג זענען די חשוב'ע געסט אויף גענומען געווארן דורך די חברי הנהלה דאזי אין ניו יארק וועלכע האבן געהערט דעם ווייטאגליכן באריכט איבער דעם אויסנאם שווערער מצב הגשמי אין וועלכע די מוסדות הק' געפונען זיך ליידער, אין ווי שטארק זיי מוטשען זיך אויף טריט און שריט, וועלכע מען פארענדיגט יעדן חודש מיט א שווערן דעפיצייט פון הויכע טויענטער דאלארן. די חברי הנהלות צוזאמען האבן מטשם עצה געווען כדת מה לעשות, צו דערלייכטערן דעם שווערן מצב, ווי צו שיקן א פרישע העכערונג אינעם חודש'ליכן תמיכה אדער ענליכס.

בטוב ירושלים

פרישע יארגאנג געעפענט אין מוסדותינו הק'

ילכו מחיל אל חיל, וואקסן אונזערע הייליגע מוסדות ירושלים אויף א געהויבענעם פארנעם, ווען צום נייעם יאר איז געעפענט געווארן א כתה פאר נאך א יארגאנג, כתה ד', אויף וועלכע עס איז געלונגען אויפצונעמען דעם טויגליכן מלמד, הרה"ח ר' ישראל יאקאב שליט"א, זון פון הרב החסיד הוותיק רבי נחמן שליט"א מנקי הדעת שבירושלים ע"ה.ק.

שיעור ג' געעפענט אין ישיבה קטנה

אויך די "ישיבה קטנה" - דער "גולת הכותרת" פון אונזערע ירושלימ'ער מוסדות - האט זיך ב"ה פארברייטערט מיט עפענונג פון די דריטע כתה "שיעור ג'" אין די ישיבה, וואו די בחורים האלטן ווייטער דעם התמדת התורה און געהויבענעם חינוך וואס זיי האבן באקומען אין די פריערדיגע יארן, זינט זיי האבן אריינגעטרעטן אין די שנות הבחורות.

נייער עס-זאל אהערגעשטעלט אין די מוסדות

אינעם בנין פון אונזערע ירושלימ'ער מוסדות איז אנהייב יאר געעפענט דער נייער עס-זאל, וואו די פילצאליגע תלמידי המוסדות דערקוויקן זיך טעגליך פון די נארהאפטיגע מאצלייטן וואס ווערט פאר זיי צוגעשטעלט מיט גרויס הרחבה, ווי עס איז איינגעפירט געווארן דורך רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע, אז די תלמידים זאלן טעגליך באקומען א נארהאפטיגע מיטאג סעודה, זייענדיג ביי טייל קינדער די איינציגסטע געהעריגע מאלצייט וואס זיי עסן איבערן טאג.

חבורת יואל משה אין ישיבה קטנה פארהערט זיך

אין די ישיבה קטנה איז איינגעפירט די חבורה "יואל משה" ווען די בחורים לערנען שיעורים קבועים אין דעם הייליגן ספר, וועלכע איז דער שולחן ערוך לדורינו בכלל, ובפרט פאר תושבי ארה"ק וועלכע זענען כסדר אויפן פראנט, אנצופירן די מלחמה לה' בעמלק. שטייענדיג פאר דעם גרויסן טאג כ"א כסלו, איז ווידעראמאל פארגעקומען א גרויסער פארהער אויף די סימנים וואס מען האט לעצטענס געלערנט.

ירושלימ'ער חברי הנהלה געבן איבער אויסטערלישן וויי-געשריי

מיט עטליכע וואכן צוריק האבן אנ"ש אין ניו יארק אויפגענומען מיט גרויס כבוד די געטרייע מסירת נפש'דיגע חברי הנהלת מוסדותינו פון ירושלים ע"ה, געפונענדיג זיך דאזי אין ניו יארק האבן די חברי הנהלה אפגעשטאט באזוכן ביי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א וועלכער האט א לענגערע צייט זיך פאראינטרעסירט על כל פרט ופרט פון די הייליגע מוסדות.